

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Najboljša rešitev državne krize.

Kakor poročajo časniki, ima se v kratkem sniti državni zbor. Važno je torej vprašanje, ali bo dotlej nemške obstrukcioniste pamet srečala ali ne. Zmernejši izmed njih pač obetajo, da se bodo vedli mirno in dostojno, dočim radikalci zahtevajo slej kot prej, da se jim morajo Čehi oziroma Slovenci ukloniti brezpogojno. Ker o tem seveda ne more biti govora, zato je vse odvisno od tega, ali bo zmagala zmerna ali radikalna nemška stranka. Ako bi se pokazalo, da državni zbor tudi sedaj ni sposoben za resno delovanje, potem bo vlada končno prisiljena državni voz tak ali tako presekati, ker ga razvezati ni mogoče.

Slovanom sploh, a Slovencem še posebej ne more biti vse eno, kakó se bo izvršilo to usodno delovanje. Zato pa je potrebno, da se že vnaprej pripravimo nanje ter se zedinimo v svojih smotrih in zahtevah, ker se sicer lahko zgodi, da bo ta ali oni izmed nas oškodovan. Doslej smo namreč bili vse drugo kot edini, vsak je mislil le bolj na sebe ter skušal državni voz potegniti na svojo stran. Čehi n. pr. zahtevajo odločnejše kakor kedaj svojo državno pravo, katero jim mi prav od srca privoščimo. Toda vprašanje je, so-li Čehi domačim svojim nasprotnikom zares že sami kos; drugo, za nas še važnejše vprašanje pa: kaj bo potem z nami? Poljakom bi se pri takih razmerah gotovo ne ljubilo več sodelovati v dunajskem državnem zboru, Dalmatinci bi tudi srečno ušli preko meje, le mi Slovenci bi bili brez rešitve izročeni velikonemškemu zmaju. Hrvaško državno pravo? Isto je mnogo težje dosežno od češkega, ker bi bilo treba v ta namen premagati tudi upor Ogrrov! — Drugi pot, za katerega se potezajo zlasti Poljaki, bi bil: uvedanje starega volilnega reda, po katerem imajo deželni zbori pravico voliti državne poslance. Kaj bi bilo s tem državi

pomagano, nam ni prav jasno. Eno pa je gotovo: Slovenci (pa tudi Rusini) bi bili s tem občutno oškodovani. — Še v večji meri velja to o drugi priljubljeni ideji Poljakov: o razširjenju avtonomije posameznih dežel. Kakšna pravica bi pač to bila, da bi morali za drugim grehe trpeti mi, ki nismo ničesar zakrivali? — Najizdatnejši pomoček, ki ga ima vlada na razpolago, bi bil pač oni, o katerem je nedavno pisala „Domovina“: odprava vseh volilnih predpravil ter petkratna pomnožitev pete kurije. Tega pa se zopet Poljaki in češki veleposestniki branijo in malo verjetno je, da bi hotela vlada udariti nje, ki so doslej uživali na Dunaju največjo milost; tem manj, ker bi bil to ob enem prestrahovit poraz za doslej tolikanj privilegirane Nemce, ki bi tako prišli na mah ob vso moč in veljavo. — Izkratka: nobeden doslej naštetih pomočkov ni sposoben zadovoljiti vse Slované ter ob enem Nemce ohraniti vsaj nekoliko še pri dobri volji. Ampak v ta namen bi se po našem mnenju priporočal edino nastopni pot:

Sedanje razmerje med Slovani in Nemci v dunajskem državnem zboru je namreč čelo podobno onemu med dvema zakonskima, katera nista stvarjena, da bi živela skupaj. Prepričanje med njima je dosegel svoj vrhunec, sprava je najbrž nemogoča, zatoorej — ločite ju; presekajte gor-diški voz, t. j. nezmožni državni zbor na dvoje, pa bo v kratkem mirna Avstrija! Čisto nemške pokrajine, prištevši jim še južne Tirole, torej: Nižja in Gornja Avstrija, Solnograško, Tirolsko, Predarlško, Gornji Štajer, Gornji Korotan naj bodo zastopane v državnem zboru na Dunaju, čisto slovanske in mešane, namreč: Češko (vsled češkega državnega sprava „celo“), Moravsko, Šlezko, Galicija, Bukovina, ves Spodnji Štajer in Spodnji Korotan („dokoder sega slovenski jezik“), Kranjsko, Goriško, Trst, Istra pa v državnem zboru v — Pragi! Dalmacija končno naj se pridruži materni zemlji Hrvaški! Vsak izmed zgo-

raj omenjenih delov bodi svoboden vsaj toliko da bode imel svoje posebne ministre ter sklepal za njemu podrejene pokrajine veljavne postave, kolikor namreč taiste niso v nasprotju s sedanjimi ustavnimi postavami; glede volilnega reda, določbe o ravnopravnosti jezikov itd. bi torej ostalo vse pri starem in bi se smele dotične postave bodisi za oba dela skupno ali za vsak del posebej izpremeniti le s soglašanjem obeh državnih zborov. Skupna obema deloma bi ostala tudi gosposka zbornica. Vrh tega naj bi se v potolažbo in pomirjenje Nemcev dala taistim — seveda le pod pogojem, da privolijo v omenjeno ločitev — še dvojna odškodnina: 1. Moravska in Šlezka se združita v eno deželo; 2. Štajersko, Koroško, Kranjsko, Goriško, Trst, Istra se takisto združijo v eno zgodovinsko skupino pod imenom „Slovenija“. V tej poslednji deželi bi bili seveda Slovenci in Hrvati nasproti združenim Nemcem in Lahom v manjšini, česar se nam pa ni nikakor bati, ako so naše pokrajine podrejene državnemu zboru praškemu, kateri bi nas že varoval vsakršnega tujega nasilstva! Za izgube deželnih oblastij odškoduj se pa Ljubljana s — slovenskim vseučiliščem!

Kdor trezno premisli vse to, priznati mora, da bi bila taka rešitev državne krize za vse Slované enako ugodna, pa tudi Nemcem bi taista ne bila nikjer v resno škodo, ampak v marsičem še na korist. Upamo torej, da bodo naši poslanci, preverjeni o izvedljivosti tega predloga, obvestili o njem tudi slovanske svoje tovariše ter jih skušali pridobiti zanj, kar menda ne bo tako težko. Ako bi pa Nemci nagajali tudi pozneje, lahko se jim primerno posveti n. pr. na Dunaju s tem, da se zanje uvede volilni red po socialnodemokratskem receptu, kar potem „nemštvu“ ne bo toliko škodovalo, Poljakov in čeških veleposestnikov pa tudi ne več vznemirjalo, ker ti bi imeli svoje koristi dovolj zavarovane v — zlati Pragi!

LISTEK.

Maškarada „Celjskega Sokola“

ktera se je vršila, kakor običajno, tudi letos na pustno nedeljo, in ktere smo v zadnji številki že na kratko omenili, obnesla se je zares v vsakem oziru nad vse sijajno. Vdeležba je bila od vseh strani tako mnogobrojna, da bi bili skoro kmalu veliki prostori v „Narodnem domu“ premali. Smelo trdimo, da je povzročila tako zanimanje za letošnjo maškarado zares nizka vstopnina, kakršne ni bilo niti v starih čitalničnih prostorih. Točno ob 7. uri zvečer, ko se je odprla blagajna, začeli so prihajati gostje gledalci in nebroj uprav divnokraskih mask. Vstopivši v veliko dvorano, to diko in ponos zavednega spodnještajerskega in v obče vsega slovenstva, nudi se nam je krasen prizor na odru. Zastava „Celjskega Sokola“ z vsemi trakovi dičila je ospredje odra, kaj lepo se soglašajoč s pisanimi cvetkami in očesu tako dobrodejnim zelenjem. Komaj pa je zadonela ob 8. uri vojaška godba, napolnila se je dvorana divnih plesalk in čilih „Sokolov“, pa tudi mnogo drugih plesalcev, da je bilo ve-

selje. V krasnih kostumih bile so tu zastopane najraznovrstnejše maske, ktere so prihitale iz daljnih in bližnjih krajev nekoliko porajat v neprisiljeno veseli družbi. Tu smo zapazili, kolikor nam je bilo mogoče v naglici si zapomniti, ponosno češko Sokolico, viteško Rusinjo, črnooko Poljakinjo, vitke Čerkesinje, vprav dragoceno nakinčeno Kitajko in ženskega Clowna. Nadalje smo občudovali divno Palasatheno, prelubo „Četveroperesno deteljico“, dve „Nagajivici“, „Solnce“, zastopnico družbe sv. Cirila in Metoda, „Žanjico“, „Rožo“, Bebé-je, Domino, Marjetico, „Čuvajko“, več Savinječank, Gornještajerk in Tirolk, štiri svetovne strani, Hrvatice, Ciganke in „Vedeževalke“, Črnogorko, „Cvetličarko“, „Kavko“, „Mornarico“ in še mnogo, mnogo drugih, katerih značaj si v naglici nismo mogli raztolmačiti, ker so nam ob mamljivodonečih glasovih vojaške godbe prehitro nehale biti predmet našega občudovanja ter so zginile v vrteči se množici plesalk in plesalcev. Izmed moških mask občudovali smo dragocenega Harlekina, potem ošabnega Madžara, Hrvata, Rokoko-viteza in še precej družih, ki nam pa niso povedali svojega značaja. Največ zanimanja obudila je orjaška dama in pa najmanjši človek

sveta, za tema pa Clowna dvojčka a. b. Za smeh skrbeli so srboriti Clowni, ki so kakor navadno obračali svoje kozolce.

Nismo se še nagledali vseh prekrasnih divnih mask, ko nenadoma prižene v dvorano brbki, po svoji šegi lepo okinčani Indijanec orjaškega afrikankega slona, na katerem je jez-dila vitka in nagajiva opica.

Pod vodstvom Indijanca pokazali sta te dve živali svoje umetnosti, posebno opica vzbujala je splošno zanimanje in smeh. Na to naznani Indijanec tolmač, da je na ogled postavljena znamenita menažerija.

Radovedno občinstvo je kar drlo v postranske prostore, kjer je iznenadeno obstalo pred dolgo vrsto okusno okinčanih kletk, v katerih so bile zaprte raznotere živali, kakor lev, tiger, orangutang, bizon, dromedar, kenguru, svinja, mačka, eskimoški pes i. dr., mej njimi seveda tudi trmasti osel, kateri je žalostno tuleče zaprte sosužnje tolažil neprenehoma s svojim riganjem.

Muhasta opica dražila je zverinjad, med tem ko je gostobesedni Indijanec tolmač raz-

Grehi šolske uprave.

Ni jih sram birokrate, slepiti, kako je v Mariboru pisar Achitsch „založil“ par prošelj slovenskih učiteljskih oseb za službe v Slov. Bistrici. Ne vemo, kdo pri c. kr. šolskem svetu je izmislil to veliko neumnost, s katero mislijo slepiti slovensko učiteljstvo in prebivalstvo. Pisar „založil“!! Ali je mar pisar edina oseba pri c. kr. šolskem svetu, ki je vedela v tej prošnji? Ali mar c. kr. okr. glavar in c. kr. okr. šolski nadzornik nista ničesar vedela o teh dveh prošnjah? Če nista nič vedela, niti tega, da sta ti dve prošnji došli od krajnega šolskega sveta v urad okr. šolskega sveta (c. kr. glavarstvo v Mariboru), potem sta zanemarjala svojo uradno dolžnost; če sta pa vedoma molčala v dotični seji okraj. šolskega sveta v Slov. Bistrici o napaki pisarjevi, sta delala krivico dotičnima prosilcema; če sta pa delala po nalogu od zgoraj in če je bajka o pisarjevem pogrešku samo šepav izgovor „und das ist des Pudels Kern“ potem pa želimo, naj nas usoda kmalu reši takih uradnikov zgoraj in spodaj.

Avtonomnim slovenskim votantom okr. šolskega sveta v Slov. Bistrici — in tudi drugod! — pa kličemo: Izvršujte vestno svojo dolžnost in varujte avtonomna prava! Skoro nemoremo verjeti, da bi eden ali drugi izmed avtonomnih votantov ne bil privatno obveščen o prosilcih za oni mesti; zakaj ni prašal po prošnjah? Ali ima vpliv od zgoraj tudi že v teh krogih uspeh?

Zdi se nam, da se pri nas tu in tam premalo upošteva važnost dobrih in za svoj rod vnetih učiteljev. To je velik greh! Le pogledjmo na Koroško! Tam nemški liberalci in nacionalci edino s pomočjo učiteljev vzdržujejo svojo popolno nadvlado nad zmernimi Nemci in tlačnimi Slovenci. Pa tudi po Štajerskem imamo dovolj primerov, kako škodljivo za narodnost lahko deluje učitelj. Toraj gospodje zastopniki, upoštevajte bolj slovensko učiteljstvo in branite je proti krivicam od zgoraj!

Konečno bodi omenjeno še to: krasen prizor korupcije! Pisar „Achitsch“ mora trpeti, on mora biti svetopisemski kozel za grehe svojih gospodov! Pa še ta otročja naivnost! Za tako neumno smatrajo slovensko učiteljstvo, da bi to verjelo! Res se je sicer enkrat tam gori pri vrhu reklo: „Der Lehrer braucht nicht gelehrt sein“ (učitelju ni treba učenosti), a tako neumni vam, gospoda slavna, na ljubo še niso, da bi verjeli take zagovore krivičnosti.

Naša mlačnost in nemška drznost.

Devetnajsto stoletje se bliža svojemu zatonu, stoletje, o katerem svet trdi, da je to doba svobode in napredka! Kaj tacega trditi in dokazati zamorejo seveda v Avstriji samo Nemci in Italijani. To sta tista dva naroda, ki hočeta v naši mnogojezični državi vse pravice in moč sama imeti, vse druge pa zatreti, da bi potem tudi gospodarila sama! Dozdaj se jima seveda ta na-

lagal občinstvu imena i posebne lastnosti posameznih živalij.

Tako so imeli plesalci in neplesalci obilo raznovrstne zabave.

Po polnoči odprli so zabavno pošto, katera je bila posebno mladini gotovo dobro došla in je vzbudila prav obilo zabave in smeha.

Tako smo se radovali in plesali, brbljali in se smejali do ranega jutra. Zarja jutranja posijala je bila že davno v krasne prostore našega doma, pa mi še nismo šli.

In bila je že ura sedma in še več, ko smo zadnji gostje se razhajali, vsi ene in iste misli, da se je letošnja maškarada izvrstno obnesla in da je na tem vspehu „Celjski Solkol“ gotovo lahko ponosen — Lepo je torej bilo; upajmo, da se prihodnje leto naš „Solkol“ istotako postavi in na ta način Slovence, posebno okolico počasi prepriča, da je skupna zabava najboljša zabava in da celjski „Narodni dom“ ni postavljen samo za Slovence v Celji, marveč naj bi bil to dom, kjer naj bi se čutili domače v težavah in zabavah vsi štajerski Slovenci.

kana še ni posrečila, a, da sta danes ta dva naroda jela tako samooblastno, drzno in bojevito nastopati napram vladi in Slovanom, kriva je vlada sama in nič manj tudi naša mlačnost in pohlevnost, ki smo ju do zdaj gojili že v vse preveliki meri. Pa ne da bi kdo mislil, da nas je mnogoletna skušnja Bog vé že v koliko izučila in izmodrila! Kaj še! Še vedno smo tisti slepci, mlačneži in nezvestni ljudje kakor pred 20 ali 30 leti. Ta naša beraška ponižnost se pa povsod maščuje!

In pa ta strahopetnost napram vladi in nemško-italijanski oholosti! Ko nas vidijo ti nemško-nacionalni in italijanski prenasiteži tako strahopetno nastopati povsod, kjer nam je kaj tirjati in zahtevati, rase jim pogum vedno bolj, in domnevajo si v svoji prenapeti domišljavosti, da bodo kmalu oni sami gospodarji nad nami v — Avstriji!

Človek bi mislil, da ima vsaka vlada svojo neomahljivo moč nad vsemi narodi v državi, toda — motil bi se! Ima in uporablja jo samo proti Slovanom, proti vsem drugim je onemogla!

In vendar zahteva od nas razmerno onih žrtev za obstoj države, za javni red in mir, kakor od Nemcev in Italijanov. Davki, vojaštvo in druga taka in podobna bremena nas jednako tlačijo kot druge državljane, a koliko dobrot uživata prva dva in koliko mi? Kaj čuda potem, da smo zaostali ne le v dosegi političnih pravic, marveč tudi na kulturnem, narodno-gospodarskem polju in v materialnem položaju! Vedno smo za 50 let zadaj za sosedi, katere vlada protrežira, podpira, na videz kroti, od zadaj pa se boji — nemškega vpliva in židovsko-nemškega liberalizma, ki je neki mogočni steber Avstriji. Pangermanske ideje, ki se goje v Avstriji in židovski liberalizem bodo Avstrijo enkrat drago stale!!

Ko bi se vlada ne bala teh dveh tujih vplivov, upoštevala bi izvestno resnejše število avstrijskih Slovanov in osobito Slovencev, ter se po tem merilu tudi ravnala, a tega ne stori, ker nas vedoma prezira, češ, kaj bi se bala peščice Slovencev. (Čehom in Poljakom se pač ne upa pesti kazati!!) saj si itak ne upajo proti meni nastopiti, in pogojno podpirati me! In tak je od leta do leta, od desetletja do desetletja sad našega političnega napora!! Po časnikarskih glasilih kričimo in tu pa tam v državnem in deželnem zboru, pa kakor hitro nam vlada pošlje za krvave žrtve in usluge kak stotak kot „trinkgeld“ ali imenuje kacega Slovenca za to ali ono „važnejše mesto“, takoj smo vsi pijani in sami ne vemo kako hvalo bi ji za to — smešno naklonjenost — peli in kaj v „dar zažgali!“ Taki politiki, modrijani in narodni borilci smo bili pred 30. leti in taki smo zdaj! Mehkočutneži smo in sebičneži, nezreli politiki in neizkušeni, zato nas vlada in Nemci preganjajo kakor — psa v cerkvi!

Celjske novice.

(„Letopis slovenskih posojilnic“) VII. leto, izdala je ravnokar „Zveza slov. posojilnic“ v Celji. Letošnji letopis se posebno odlikuje po točni sestavi, katero je preskrbel gosp. Avgust Endlicher, ravnatelj dalmatinske deželne banke. Posebno zanimiv je članek: „Kratko navodilo, kako je sestavljati posojilnične letne račune.“ Ta temeljita razprava pouči vsakogar, da bode znal pravilno sestaviti letni račun. Potrebne tiskovine za to delo dobiti so v tiskarni Dragotin Hribarja v Celji.

(Imenovanje.) Davčni praktikant pri celjski davkariji g. Robert Stepic, imenovan je davčnim pristavom.

(Umrli je v Celji) dne 28. m. m. gostilničar in posestnik hotela „Stadt Wien“ Anton Simonischek v 60. letu dobe svoje. Mož, dasiravno ni znal čisto nič nemški, je radi terorizma tukajšnjih „Nemcev“ piskal v njih rog, kar pa mu je sedaj že tudi presedalo. Naj počiva v miru!

(Davica in škrlatinka) pojavlja se zopet v Celji. Ožigosali smo že nebrojnokrat žalostne razmere pitne vode v Celji, katera je glavni povod tem boleznim, a vedno še zama. Mestni očetje še sedaj niso dobili časa, da bi se resno posvetovali kako vendar odpomoči neznosnemu stanju pitne vode in kako dobiti dobro pitno vodo, ker

po vsih vodnjakih, kakor je uradno dokazano, imamo samo gnojnico. Da pri takih razmerah boleznih davica, škrlatica in legar niso nič novega, je ob sebi razumno. Zadnji čas pa bi bil, da vlada sama poseže vmes in govori zadnjo besedo, ker to cincanje pri očakih, kakoršni sedijo v mestnem zastopu celjskem, se ne pride naprej. Resno in odločno postopanje namestništva odbravali bi ne le stalni prebivalci Celja, temveč tudi tujci, ki prihajajo na letovišče v Celje.

(Porotne obravnave v Celji.) Dne 21. m. m. sedel je pred porotniki viničarski sin Friderik Žnuderl, ki je ubil 14. nov. m. l., kakor smo svojo jedobno poročali, obče priljubljenega veleposestnika Jurija Sprinčnika v Ploderšnici pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Zatoženec se je skušal izgovarjati, da se je moral braniti, ker ga je rajni zmerjal in suval, a pri tem je pripoznal, da si je bil že poprej poiskal poleno, čakal ob cesti na Sprinčnika ter mu vrgel isto tako silno v glavo, da je napadanec omahnil in izdahnul. Obsojen je na tri leta težke ječe. — Dne 22. febr. zagovarjala se je dekla Jovana Martinc iz Št. Ilja pri Velenji zbok detomora. Zatoženka pa je dokazala, da je otrok umrl med porodom, ker je bila tačas čisto sama. Porotniki spoznali so jo nekrivim in sodišče jo je oprostilo. — Dne 23. in 24. febr. bila je jako zapletena tožba zoper Janeza Urbajsa, delovodjo v kemični tovarni v Hrastniku. Zatoženec je obdolžen, da je v teku večih let ogoljufal dotično tovarno z ponarejeno manipulacijo za 5056 gld., a on sam dolži somišljenja tudi ondotnega knjigovodjo Dirmayerja in nadzornika zaloga. Sodišče ovrгло je sokrivdo zadnjih dveh, a Urbajsa obsodilo radi goljufije na 4 leta težke ječe ter povrnitev poneverjene svote 5056 gld. — Dne 25. febr. zagovarjati se je imel zaradi goljufije znani nepoštenjakovič 38letni pek Anton Lorber. S ponarejenjem pisem skušal je izvabiti soprogi nekega jetniškega tovariša v mariborski kaznilnici 900 gld., koje je dotična tudi poslala po pošti. Ker je Lorber goljuf že iz navade, odsodilo mu je sodišče 7 let težke ječe.

Deželni zbori.

(V štajerskem deželnem zboru) zaplapolala je v zadnjih sejah nemška kulturna zastava. Kakor poročamo na drugem mestu, bil jim je predmet nemški konservativec Kaltenecker, kojega so po svoji omiki oblajali. Žaljeni pa so bili tudi slovenski vsi naši zastopniki po klicu: „Nobeden pošten človek vas ne posluša!“, na kar so se Nemci odstranili, a Kaltenecker govoril je le pred konservativci in Slovenci. — Isti dan razpravljalo se je o računskem prebitku toplic v Dobrni, ki so prinesle lansko leto čistih dohodkov 29231 gld. 80 kr.; da se dohodki od prejšnjih let niso zvišali, je krivo primanjkanje zadostno primernih stanovanj in kopališčnih naprav; deželna vlada se pozivlja, da kmalu pripomore k temu. — Dne 24. m. m. prišel je na dnevni red predlog za premembo nadzorovanja ljudskih šol, kateri predlog je temeljito razkladal poslanec dr. Dečko, da dobi tudi slovenski del prebivalstva primerno število odločnih zastopnikov v dež. šolskem svetu, osobito se mora pri tem ozirati na učitelje same. — Pri razpravi o deželnih železnicah, o čem povemo na drugem mestu, priporočal je dr. Rosina podaljšanje železnice Radgona-Ljutomer do Ormoža, a drugi poslanec za podaljšanje iste od Radgone do ogrske meje. — Poslanec Žičkar interpelira dež. odbor, kako si isti drzne zahtevati od slovenskih županstev nemško dopisovanje, da celo s kaznijo se je zagrozilo nekemu županu, ker je na nemški dopis slovensko odgovoril. — Poslanec Kottulinsky priporočal je, da se dovoli „Südmarki“ deželne podpore letnih 200 gld. Vzlic odločnemu nasprotovanju slovenskih poslancev se je podpora dovolila. — Sklenila se je naredba proti prepogostni premembi šolskih knjig. — Da se zasedanje „spodobno“ zaključí, prišla je zadnji dan v razpravo praška prepoved o nošnji pruskih dijaških trakov, ista naj se takoj razveljavi, „ker je provzročila pravično, globoko užaljenje in vznemirjenje nemškega dijaštva, a to tudi v Gradci.“ — Dne 26. februarja zaključilo se je letošnje zasedanje dež. zbora.

(V kranjskem dež. zboru) napravila je nemška doslednost barona Heina grdo razprtijo. Ko se je dež. vlado interpelovalo, zakaj je odpovedala povsem času primerno igro „Nemški ne znajo“ ter je poslanec kanonik Kalan izjavil, da je baš ta samovoljna prepoved provzročila zadnje ljubljansko vznemirjenje, obdolžil je deželni predsednik baron Hein kanonika Kalana, da je ravno on kolovodja ljubljanskih demonstracij ter ni vreden, da se za njega zgublja katera beseda. Ko je skušal tako sumničeni se oprati, posegli so drugi nemški poslanci vmes z najgorostasnejšimi psovki, kakor „lažnjivec“, „schuft“ in podobno. Odlikoval se je osobito grof Barbo, ki je, po glavarju pokaran z bok izrazov, dejal, da obžaluje, da je izrekel psovke tako glasno, da so prišle iste — v stenografičen zapisnik. Žaljenemu slovenskemu zastopniku ni se dalo dovoljno zadoščenje. No ako se to godi v zboru s slovensko večino, kaj se tedaj čudimo nad „trhlo vejo“ v Gradci. — Dne 25. m. m. imel je dež. zbor dve seji, in sicer je bila prva slavnostna seja glede čestitke vladarju o petdesetletnici vlade. Izvolila se je posebna deputacija obstoječa iz predsedstva deželnega zbora, členov dež. odbora ter treh članov iz treh kurij dež. zbora; predlogo za to stavil je v obeh jezikih poslanec dr. Papež, a poslanec dr. Tavčar sestavil je v to svrhu daljši, jako temeljit adresni načrt na cesarja. — Dne 26. februarja pa se je vzprejela predloga poslanca Višnikarja za vravnavo učiteljskih plač po osebnem sistemu z 500, 600, 700 in 800 gld. Starostne doklade ostanejo po 50 gld. Učiteljice dobijo v višjih dveh razredih 10% manjšo plačo. — Dne 28. febr. bila je zadnja seja. Pred zaključkom odložila sta poslanca dr. Tavčar in dr. Majaron mandata za dež. odbor, ker je tako zahteva spravnega programa, da se odpovešta mandatoma, ki ju imata s pomočjo nemških glasov ter se ju voli znova s samo slovenskimi glasovi, kar se je tudi dne 1. t. m. zgodilo.

(Koroški deželni zbor.) Nestrpljivi nemški poslanci stavili so predlogo, naj se uvede za uvaževanje piva v deželo posebni davek. S tem bi radi zabranili ali vsaj otežili privaževanje češkega piva, kojega se baš na Koroškem obilo popije. Gledé odprave krošnjarstva odpošlje dež. odbor na vlado prošnjo, da se sedajni zakon o krošnjarstvu premeni tako, da se prepušča občinam v lastnem obsegu ali krošnjarstvo povsem odpraviti, ali isto le na gotovo dobo in za gotovo blago dovoliti.

(Tržaški dež. zbor.) katerega v istini letos ni bilo, razpustil je dež. glavar pismeno.

(Istrski dež. zbor) sklenil je odposlati cesarju povodom 50letnice udanostno deputacijo. Upati je bilo, da cesarski odlok o razveljavljenju lahonskega sklepa za italijanski razpravni jezik Italijane malo popari. Morda res čutijo malko srana, a tem huje se maščujejo nad slovanskimi poslanci. Kakor se kateri slovanski poslanec v svojem jeziku oglasi, ni vrišča in pljuvanja konec, da isti utihne. Res, da veli v skrajnem slučaju predsednik zdivjano galerijo sprazniti, a le na videz, ker se isti samo poskrijejo, dokler se ne govori. Zaključek letošnjega zasedanja je bil dne 27. februarja.

(V češkem dež. zboru) pokazal je dne 25. m. m. drzni Wolf svojo črno, izdajalsko dušo. Knez Lobkovic predlagal je v obeh jezikih v izvanredno patrijotičnem duhu, da se odpošlje posebna deputacija na cesarski dvor ter da čestita v imenu češkega kraljestva vladarju ob redki slavnosti 50letnega vladanja. Bil je to gniljiv prizor. Vsem poslancem videla se je patrijotična navdušenost na obrazu ter so se takoj pri prvih besedah govornika vzdignili. Obsedeli pa so z zaničljivimi pogledi: Wolf, Schücker, Iro in Reiningner. Ko je govornik skončal, zaorili so „slava“-klici, a deželni maršal Lobkovic izrazi, da smatra predlogo sprejetim, ker itak vse stoji. Tu pa se oglasi Wolf z „oho!“ „Naši kmetje so drugačnih mislij!“ ter burno zahteva besede. Ker se itak že ve, kaj je mislil ta izdajalski pobalin govoriti, ni se mu dala beseda, temveč mu podeli dež. maršal za novo razgrajanje in psovanje ukor. S hudodelsko ciniko zakriči Wolf: „To je meni vse jedno!“ Ko napove na to dež. maršal prvo točko v prihodnji seji raz-

pravo adresnega načrta, zdivjali so še ostali nemški poslanci ter zapustili zbornico med klici: „Živel nemški narod!“ „Heil“ nemštvo!“ Tako so ostavili nemški poslanci kot državni zasramovalci in izdajalci češki dež. zbor.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške premembe.) Župnijo v Majšpergu dobil je č. g. Jakob Marinič, dosedajni župnik v Soboti. Premeščeni so čč. gg. kapelani: Karol Presker iz Šmihelja pri Šoštanji v Vitanje, Ernst Trstenjak iz Slov. Bistrice v Šmihelj pri Šoštanji, a Matevž Osenjak od Sv. Križa pri Ljutomeru dobil je službo II. mestnega kapelana v Slov. Bistrici.

(Učiteljske premembe.) G. Alojz Weixler nameščen je stalno pri Sv. Ožbaltu ob Dravi. (Da ne zna ta gospod slovensko, menda pač ne bo nikogar vznemirjalo, saj je znano, kako hitro se naši Pohorjanci priučijo tujemu jeziku, a to bodo tudi vsekakor morali, ako hočejo shajati s svojim učiteljem; saj je ljudstvo z bok imenovane kali — ali narobe? Opaz. ured.) Isto tako postala je stalnim podučiteljicam gđc. Eleonora Kremžar v Trbovlje-Vodah. — Na novo so nameščene abiturientke gđc.: Ivanka Sabadin za podučiteljico v Zabukovju, Leopold Avguštin v Konjicah ter Emilija Ledinegg kot suplentinja na slov. šoli v Konjicah (Jeli zadnja zmožna slovenščine?) Suplentom pa so nastavljeni gg. vojaški odpustnik Ivan Bertot v Runeču in Ferdo Hartinger na ptujski deški šoli. G. Marko Marko imenovan je podučiteljem na nemški šoli v Konjicah.

(Imenovanje.) Graško dež. nadsodišče imenovalo je avskultantom g. Josipa Zupančiča.

(V Slancih pri Teharjih) se vrši drugo nedeljo t. j. 13. t. m. v gostini g. Jurija Štiglica volilni shod. Opozorimo že sedaj na važnost tega shoda in prosimo obilne udeležbe.

(Umrli je) gospodična Pavlina Fridrich, v 33. letu starosti. Rajna je hčerka Julija Fridricha in sestra vrlega narodnjaka gospoda Franc Emanuela Fridricha, veleposestnika Mirasana pri Petrovčah. Blag ji spomin!

(Ubilo je) dne 11. m. m. drevo Bernarda Tržan v graščinski hosti Zalog, ko so spuščali debela po riži. Ponesrečen je bil doma od Sv. Janža na Peči.

(Ponesrečil v rudniku.) V Zabukovji pri Celji ponesrečil je dne 12. m. m. 25letni rudar Miha Tacar, doma iz Kozjega ter je v dveh dneh v bolnici v Celji umrl. — Dne 20. m. m. pa je ponesrečil v trboveljskem rudniku rudar Karol Herman ter istotako na ranah v dveh dneh preminul.

(Naše pošte.) Že večkrat se je poročalo v cenj. „Domovini“, kakšne nerodnosti se dogajajo pri pošti tako, da včasih pismo več dežel obhodi, poprej ko pride na pravo mesto. Tako je tudi pismo naslovljeno na Štore, bilo v Gradcu oddano 3. m. m. potem je šlo, pa ne v Štore, kamor je bilo namenjeno, ampak prišlo je še-le 11. februarja v Škare v Istrijo, od tam pa nazaj v Štore, kamor je došlo 15. februarja t. l. Iz takih dogodkov bi človek lahko sklepal, da smo zopet v srednjem veku.

(„Kmetijska zadruga v Žalcu“) je vknjižena in začne z dnem 1. marca t. l. delovati.

(Iz Vojnika.) Glede poročila, da je c. kr. okr. glavar grof Attems ukazal krajnemu šolskemu svetu, da mora za nemško šolo v Vojniku prikskrbeti nemški prepis, ni resnično. Nasprotno pa je res, da je c. kr. okr. glavar ukazal z odlokom z dne 10. novembra 1897, št. 1137, da ima vodstvo šole na slovenski dopis v teku 8. dni poročati, ker drugače zapade občutni kazni. Toliko v pojasnilo, ker resnica je najlepša in delati komu krivico ni pošteno.

(Vojniška maškara) bila je letos izvanredna. Grozitanski nos je odnesel župan Stallner iz Gradca za svojo interpelacijo; — in njegovi namestniki vojniški na čelu s znanim Cotlhom so še na pepelnico sredo popoldne nosili po trgu — nosove. Navadno se taka poulična norost prepusti kakim fantalinom, pri nas v Vojniku pa so to nalogo prevzeli odborniki in svetovalci občinski. Za njimi je kričala truma šolskih otrok, katerim so služili občinski vicežupan stari Cotl in drugi za norce. In taki ljudje

hočejo potem druge soditi — in spoštovanje imeti pri ljudstvu, hočejo, da se mladina pred njimi odkriva — dajo pa njej na pepelnico sredo tako pohujšanje. Če bodo taki nosači še dalje v Vojniku načelovali, potem ne bo daleč do Feldhofs.

(Cujte in strmite!) Tako je vzkliknila zadnja „Domovina“ in po pravici, kajti ne samo v vranskem in gornjegrajskem okraju so za letošnji voj. nabor fantje dobili samo nemške pozovne liste, ampak tudi laški okraj, kar mi priča pozovni list nemške oblike, katerega je moj sin dobil. Omeniti Vam moram, da imam že tri sinove vojake, ki pa so vsi dobili slovenske oziroma nemško-slovenske liste, pri četrtem pa čisto nemški. — Tako napreduje nemštvo pod grof Attemsovimi uradovanjem! Mi Slovenci plačujemo vse davke, tudi „krvnega“, ali zato nas ta nemška gospoda poznati neče. — Tej v nebovpijočej krivici se mora enkrat za vselej konec storiti!

(Povodenj.) Dne 23. m. m. po noči je Savinja tako močno narasla, da je pri Mozirju odnesla več splavov in je razdrila tudi most med Mozirjem in vasjo Loke ter je tako naredila prav mnogo škode.

(Častnim občanom) izvolila je občina Korkarje g. nadučitelja Anton Žagerja radi obilnih zaslug za občino sosebno na šolskem polji.

(Potovalni agentje zavarovalnih društev) so pri nabiranju zavarovancev pravi tički. On pride n. pr. do kmeta, ki je zavarovan pri banki, kojo on zastopa. Pusti si knjižico pokazati. Ko jo pregleda pravi, da kmet preveč plačuje, ter da mu hoče on znižati letno premijo. Seveda je kmet hitro zadovoljen, ko sliši, da bo manj plačeval. Kako pa zniža ta agent plačilo? On prepiše zavarovalne svote tako, da pride na opeko večja svota, na slamo pa manjša; seveda mora potem cena znižana priti, ker je od opeke manj plačati, nego od slame. — Kaj pa kmet? On dobi novo polico na 10 let in če med tem časom pogori, splačalo se mu bo od nevarnejših slamatih poslopij manj, kakor jih je prvotno zavaroval, ker ga je agent ogoljufal. Kmetje, varujte se tedaj potovalnih agentov in ne dajajte jim bukvic ali polic v roke, naj se vam bogve kako hlinijo. Obdržite police na 10 let in če se daste nadalje zavarovati, dajte se pri domačih zastopnikih zapisati, ti vam bodo po poštenem potu znižali premijo, če se sploh znižati da. — Ravno sedaj se po Spod. Štajerju klati takšen „vandroviski“ zastopnik okoli in goljufa kmeta na opisan način, ter blati katol. banko „Unio catholica“ in „Slavijo“ pri kmetih, svojo židovsko banko pa v nebesa povzdiguje. Ne verujte mu, temuč varujte se ga in če vas ogoljufa, kakor zgoraj označeno, primite ga, ter izročite žandarjem ali c. kr. sodniji. Če se pa še vendar zavarovati pustite, pogledajte poprej dobro, kaj boste podpisali, in če dobite polico ali bukvico, ne plačajte prej niti vinarja, nego se prepričate, da ste zavarovani po vaši volji.

Pošteni zastopnik banke „Slavije“.

(Otvoritev „kmetijskega bralnega društva v Šmartinu pri Slov. Gradcu“) bo v nedeljo, dne 6. marca ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih. Vzpored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Prolog. 3. Slavnostni govor. 4. Razlaganje pravil in vpisovanje udov. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. Med posameznimi točkami vzporeda bo nastopil domači pevski zbor. Vse prijatelje slovenjegraške okolice k obilnej udeležbi vabi začasni odbor.

(Ponkviško „Kmečko bralno društvo“) zboruje v nedeljo 6. sušca t. l. popoldne ob 3. uri v prostorih gosp. Fr. Podgorška s sledečim vzporedom: 1. Oskrbovanje travnikov, čiščenje mahu s travniško brano. Govori gosp. učitelj Grah. 2. Oskrbovanje živine, govori živ. zdrav. g. Jelovšek. 3. Govor iz družbinske torbice, govori X. K. tem jako zanimivim in času primernim govorom vabi vse vnete kmete k mnogobrojni udeležbi odbor.

(Laporje pri Slovenski Bistrici.) Za ustanovitev c. kr. poštne urada prosile so sledeč občine: „Laporje, Hošnica, Verhole, Žabljek in Pretrež“ z sedežem v Laporji, ki je kot sedež župnije — središče cele okolice.

(Sv. Kuna na Pohorju.) Sredi najvišjega planinskega kmečkega polja 1100 m. pri zgornjem Uranjek-u cvete češnja. Domača deklica prinesla mi je belo cvetočo vejico kazat, katero sem izročil lekarni v Konjicah. — G. učitelj je tudi meseca januarja iz Resnika, enako visokega hriba prinesel pest različnih poljskih cvetlic. Tako zimo imamo letos skoro neprenehoma vrh Pohorja.

(Petdesetletnico svojega obstanka) slavi letos čitalnica v Krapini. To čitalnico je osnoval znani „Ilirec“ dr. Ljudevit Gaj.

(Samomor.) Ustrelil se je dne 18. m. m. v Gornji Radgoni gostilničar Jožef Rossmann zbok neznosljivega zakonskega prepira.

(Sv. Andraž v Slov. goricah.) Res je bila lepa zadnja veselica našega bralnega društva. Želeli bi le, da se v prihodnjic ne dela prevelika razlika med inteligenco in pa kmeti, in da se pri „prosti zabavi ne pozabi popolnoma na prosto ljudstvo“. Toliko v poročilo, ker mi je na srcu, da društvo lepo napreduje in ostanemo res člani in bratje med seboj.

(Vremensko poročilo o februarju.) Ta mesec je že bil bolj zimi podoben nego vsi prejšnji; kajti le en dan je bil popolnoma jasen. Če tudi je poprečna toplina pokazala 1° C nad ničlo, vendar je bilo tudi precej mraza, n. pr. 7. blizu 10° pod ničlo. Najtoplejše je bilo na Svečnico opoldne, namreč +12° C. — Deževalo je 8 dni, snežilo pa petkrat. Sneg je bil 5., 6., in 7. se obdržal, a je v nižinah kmalu skopnil, tako da je v naših krajih skoro povsod kopno.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu februarju: Povprečna toplina 0,9° C. Najvišja toplina dne 23. ob 2. h. p. m. 11,0° C. Najnižja toplina dne 13. ob 7. h. a. m. in 9 h. p. m. — 16,2° C. Največ padavin dne 18. 58 mm. Vsota 220 mm. Število dni spadavinami 10. Število dni s snegom 6. Število dni z meglo 2. Povprečna oblačnost 63.

(Osodno ponočevanje.) Mariborsko okrožno sodišče obsodilo je te dni Alojzija Črnko in Jakoba Kukovec oba iz Oseka, vsakega v poltretje leto ječe, ker sta pri vasovanju pod oknom neke deklice ubila Jožefa Šorlija.

(Čudno maščevanje.) Ljudska šola Maribora ima edino prostorno in primerno telovadnico, v kateri se je do sedaj tudi učiteljske in gimnazijce poučevalo v telovadbi — seveda za odškodnino. V zadnji občinski seji pa se je vzprejel sklep, da se v bodoče odpove navedeni zavodoma mestna telovadnica, ker so baje ljudskošolci po onih v telovadbi zapostavljeni. Nam se pa vidi jako jasno, da se hoče mariborski pruski mestni zastop le maščevati. Za kaj — vemo, ali nad kom, li nad slovenskimi gimnazijci ali učiteljskimi, ali nad državo samo, ki bo enkrat prisiljena novo telovadnico postaviti, — to nam je uganka; a predlagalec — Nemec dr. Rak pač zna.

(Od Sv. Bolfenka na Kogu) se nam pritožuje narodnjak, kako še tam vedno čakajo, da jim pride vlada sama ponujat dvojezični pečat mesto sedajnega samonemškega. Bojijo se baje odločnega koraka, kakor se spodobi slovenskemu značaju v tem slučaju, le zbok — poštne upraviteljice! Ha! ste pa res možaki!

(Spodnještajersko šolstvo) je po nekaterih okrajih še tako slabo urejeno, da se da primerjati celó gališkemu šolstvu, kakor toži nemški šolski list na Dunaji, po katerem hočemo navesti sledeča fakta: Šmarski šolski okraj je imel v šolskem letu 1895/96 na podlagi uradnih virov 3138 šolskih otrok in tako-le organizovane šole: tri enorazrednice, štiri dvorazrednice, štiri trirazrednice, eno četvero- in eno petrazrednico, torej skupno 32 razredov. Moralo bi torej v tem šolskem okraju delovati 32 učnih moči; toda nastavljenih je le 22 učiteljev in učiteljic. Prišlo je torej na eno učiteljsko moč poprek 142 otrok. Najslabša je v tem oziru šola pri Sv. Emi; šteje en sam razred, pa ima 281 učencev in učenk. Ali še je na Štajerskem ena šola, ki to prekosi. Enorazrednica pri Kapelah ob Sotli šteje celó 332 šolskih otrok. Kako naj doseže učitelj pri tolikih otrocih kaj uspeha, ko je že pri 80 otrocih, pri tem postavno največjem številu, ki sme priti na eno učno moč, vpešen poduk skoro nemogoč?! Dunajski list se jezi

radi tega nad deželnim šolskim svetom in štajerskim deželnim zborom. Ko bi pa ta list vedel, s kako naglostjo se je bila pred dvema letoma v Brežicah osnovala poleg utrakvistične petrazrednice še nepotrebna nemška trirazrednica, v Brežicah, kjer ni toliko otrok kakor v Kapelah — potem bi svojo grajo odpustil — vsaj deželnemu šolskemu svetu in deželnemu odboru, v katerih korporacijah nemški nacionalci odločujo.

(Štajerske krajevne železnice.) Dne 26. m. m. razpravljali se je v štajerskem deželnem zboru računski sklep štajerskih krajevni železnice Velenje Spodnji Dravograd, Volšberk-Zeltweg, Celje Velenje, Poličane-Konjice itd. Izkazal se je primanjkljaj 115471 gld. 34 kr. Lepa svota za revno deželico! Največ je seveda zgube pri konjiškem „kavomlinu“, med tem ko je imela železnica Celje Velenje celo dobička čistih 2872 gld. Pri tej priliki zavzemal se je poslanec Žičkar za zgradbo tako dolgo odlašane železnice Poličane Rogatec Slatina do deželne meje, za katero zgradbo se do sedaj niso sporazumeli ondotni krajevni zastopi, vendar se je predloga vzprejela. Morda bi se pa s tem izkazana zguba le za nekaj tisočakov podvojila, osobito v zimskem času.

(Parlamentarno besedolovje nemške večine v štajerskem deželnem zboru.) V seji dne 24. t. m. izpraznili so nemški kavalirji v graškem deželnem zboru do malega prvo izdajo Schönerer & Wolfove parlamentarne frazeologije. K besedi se je oglašil tisti Kaltenegger, ki, dasi značajan Nemec, si je drznil svoječasno slušati glas svoje pravične vesti ter glasoval za celjske slovensko-nemške paralele. S tem pa se je zbudila nemška nepozabna maščevalnost. Kakor od zločincev obsedeni planili so nestrpljivi Nemci po njem, razbijali, premetavali in tulili. „Narodni izdajalec ne bo govoril! Figamož! Prostaški pes! Vi ste izdajalec svojega naroda, niste vredni da govorite v maternem jeziku, lajati bi morali liki pes! Ta svinja!“ Navedli bi še lahko več enako kulturnih psov, a hvala Bogu še nimajo Slovani termologičnega prevoda omenjenega Schönerer & Wolfovega besednjaka, a lastnih takih parlamentarnih izrazov naš ponižni jezik ne pozna. Recimo pa — kar pa seveda nikdar ni — da bi bil Kaltenegger se odpovedal svojemu narodu ter pristopil slovenski stranki, bi pa tudi tedaj enake divjaške psovke ne padale nazaj na glave kulturne gospode a-là Lenko, Stallner? Ako bi moral vsak lajati, ki se je izneveril svojemu rodu, svojim materinskim glasom, bi li ne lajala dobra polovica med štajerskimi, kranjskimi, koroškimi in primorskimi Nemci? Ako bi bila vsaka slovenska poturica pes ali svinja (no in Nemci morajo o svoji trditvi že biti prepričani, saj imajo med seboj dosti dušeslovcev in anatomov), potem je naše nemštvo večja pitavnica one gleštane živine, nego jo imajo Mažari v svoji Kőbanyji v Budapešti, po tem pa prideta povprečno na vsako pristno nemško hišo tudi vsaj po dva „zvesta hišna čuvaja“. Ta uloga se bode lahko morda malo čudna zdela nekaterim dostojanstvenikom v Celji in drugod, a govorili in obsodili so jih v to kategorijo Rokitsansky, Stalner in Walz — bo že istina. Želeli bi samo, da pri prihodnji ljudski štetvi brojijo to vrsto prikaznij v posebno kategorijo, no če si jo pa hočejo naši Nemci vsekakor prišteti, tudi jim privoščimo! „Vse za narodno ojačenje!“

Druge slovenske novice.

(Novo imenovani ljubljanski knezoškof) dr. Anton Jeglič prišel je pretečeni teden v Ljubljano ter se nato odpeljal na Dunaj h kanoničnim obredom. Ljubljansko prebivalstvo ga z veseljem pozdravlja.

(Imenovanje.) Deželna inženjerja gg. Tomaž Valka in Moric Kirchschlager imenovana sta dež. nadinženirjem za Kranjsko. Okrajni komisar okr. glavarstva v Litiji g. Štefan Lapajne imenovan je višjim komisarjem.

(Odlikovanje.) Podpolkovnik ljubljanskega pešpolka št. 17 v Celovcu g. Josip Gressel dobil je plemstvo z pridevkom „Baraga“.

(Pri Uršulinkah v Ljubljani) ustanovi se zasebno žensko učiteljske, kogar pravila je že potrdil naučni minister.

(Regulacija učiteljskih plač na Kranjskem — odobrena.) Iz Ljubljane se nam poroča 27. febr.: V včerajšnji seji deželnega zbora bil je sprejet načrt zak. urejevaločega učiteljske plače na Kranjskem (po tako zvanem osebnem sistemu) po katerem bodo imeli učitelji nove plače po: 800, 700, 600, 500 gld., učiteljice pa 10 % manj. O tem je poročal poslanec Višnikar; za predlog pa so govorili: dr. Iv. Tavčar, Povše, in dr. Schaffer, na kar je bil sprejet. — Ni baš veliko, kar je deželni zbor po tolikem moledovanju in jadikovanju učiteljem dal, a nekaj je vendar če vpoštevamo sedanje deželne finančne razmere.

(Pogorela je) na Glincah pri Ljubljani Seemanova tovarna dne 24. m. m. Škoda je velika.

(Kranjsko nemška in slovenska sprava.) Na Kranjskem ima nemštvo, kakor znano — v veleposestvu največjo zaslonbo in zato se vede tako ošabno. Zadnji čas pa je v deželnem zboru — kakor se nam piše s Kranjskega, nemški stranki začela iti sprava mej slovenskimi strankama, (ki je toliko kot sklenjena), močno po glavi in postala je v resnici tudi zelo mehka. Kranjski Nemci se te sprave bolj boje, nego Slovenci Gautscha, in postali so zbok tega — ljubosumni. Zatorej rojaki slovenski: Delujmo za narod in njegove pravice odkritosrčno, pošteno in — složno. Tak bodi naš politični — značaj!

(Mestna višja dekliška šola v Ljubljani.) Pričetkom letošnjega šolskega leta (1898/99) otvori se na tem slovenskem zavodu III. letnik, in bo torej šola ob cesarjevi petdesetletnici popolna. Zavod vodi gimnazijski profesor gosp. dr. Lovro Požar, ki ima v to svrhu nekoliko dopusta. — Slovenci, pošljite svoje odrasle hčere v višjo izobrazbo na ta edin, a toli važen kulturni zavod slovenski! — Mnogo gojenk uživa na tem zavodu po gosp. veletržcu Josipu Gorupu ustanovljene štipendije.

(Zavod za gluhoneme.) Tekom tega leta prične se na Ljubljanskem polji graditi v smislu Holzapflove ustanove poslopje za gluhoneme otroke iz Kranjske.

(Potresna opazovalnica) ustanovljena je zadnji čas tudi v Ljubljani in sicer v poslopju c. kr. velike realke.

(Zgradbo deželnega dvorca v Ljubljani.) Na Kongresnem trgu, kjer je do lanskega leta stalo staro deželno poslopje „deželni dvorec“ imenovano in v katerem je 1883. leta prenočeval Nj. Veličanstvo presvitli cesar Fran Josip I., pričeli bodo graditi letos novo poslopje s pročeljem proti „Zvezdi“. V njem bode nekaj deželnih uradov v pritličji, v I. nadstropji pa bode stanovanje dež. glavarja ter deželno glavarstva dvorana z vsemi potrebnimi postranskimi prostori in opravo. Poslopje bo nekaj izvenredno modernega in stroški zanj bodo znašali okolu 250.000 gld.

(Premeščenje vojaštva.) Div. artil. polk št. 8 premesti se z avgustom mesecem t. l. iz Gradca v Ljubljano in bode nastanjen v novi mestni artilerijski vojašnici ob Dunajski cesti.

(Ljubljanskega gasilnega društva nemški komando.) Nemškutarski odbor ljublj. prost. gasilnega društva je tako trmast, da svoje nemške komande s svojim madžarskim eksercirmojstrom še sedaj ni spremenil, pač pa je drzen dovolj, da zahteva od mestne občine naj zgradi nov — seveda moderno vrejen — „Gasilski dom“ s stražnico, v katerem bi se potem ta nemškutarska klika (Doberlet, Drelse, Rüting, Achtschin in Schantel) šopirila. Čas hiti dalje, spreminja se na svetu vse, a tudi vse — maščuje, zato je pričakovati, da sedanji g. župan ljubljanski Iv. Hribar kratkomalo ne bode več trpel te sramote v mestu, da bi pri tem društvu rogovilil Doberlet s svojim krakovsko-nemškutarskim komandom, marveč da bode to društvo obč. svet razbil, zgraditi dal novo gasilno poslopje, a vanje posadil mestno požarno brambo s slovenskim poveljnim jezikom! — Bodimo tudi radikalni, kjer treba!

(Slovenske občine, zahtevajte slovenske poštne pečate!) S Kranjskega se nam poroča 28. februarja t. l.: Bivši poštni komisar Corá, človek (dvomljive vrednosti, je pri poštni direkciji v Trstu oviral napravo slovenskih oziroma nemško-slovenskih poštних pečatov kolikor je mogel, pa odločna zahteva mestnega zastopa

Ljubljanskega, ki se je 1894. leta ž njo do poštne direkcije tržaške in trgovskega ministerstva, je pripomogla radikalno do pravice in tako je razun Ljubljane doseglo že slov. poštne pečate tudi več drugih občin, ki so se zanje potegnile pri imenovanih dveh oblastvih. Nič prositi in moledovati več, zahtevati imate pravico narodni župani od oblastev, da se takim in podobnim zahtevam ustreže.

(Kranjski deželni zbor) dovolil je kot prvi prispevek za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani 250.000 gold.

(Na Viču pri Ljubljani) zgradili bodo letos novo šolsko poslopje za 4 razrednico, nadučiteljevo stanovanje i. dr. Pri šoli bo šolska drevesnica.

(Ponarejalca denarja) nekega Valentina Staréta iz Trboj pri Smledniku vjeli so te dni pri Dev. Mar. v Polji. Ponarejeval je goldinarje in krone, katerih je zadnji čas mnogo izdal in razmenjal po Ljubljani, ne da bi ga bili mogli zasačiti.

(Nova pošta.) V Žerovnici radovljiškega okraja otvorili so dne 1. t. m. novo pošto.

(Osodni padec.) V Krškem padel je hlapec Josip Baškovec iz Šutne z lestve ter se ubil.

(Dolenjske železnice in njih promet.) Letošnjo jesen bo preteklo pet let odkar ima Kranjska progo dolenjskih železnic. Po tridesetletnem prosjačenju in moledovanju dobila je dežele dolenjska stran vender enkrat svojo železnico, s katero naj bi se nje splošno blagostanje povzdignilo. V koliko se je ta namen dosegel, ne bomo raziskavali, omeniti nam je danes le glavne te železnice in nje dozidajnega prometa tikajočih se točk. Kočevski premog (rujavski premog zvan) ima okoli Kočevskega mesta ugodna tla in je tudi kvaliteta vedno boljša, a podobnega nema na sebi ničesar, kar bi utegnulo ga primerjati svetlemu trboveljskemu. Po kočevski proggi dol. žel. dovaža se torej tega vsak dan (okoli 20 vagonov), dočim se iz Ribniške doline dovažajo po istej proggi: žagance in obtesan les, iz novomeške pa živina, drva, živila, prašiči, kokoši, jajca in podobni predmeti. Promet (osebni kot tovorni) je bil do lanskega leta dokaj ugoden, baš lani pa je bilanca bila pokazala nedostatek, katerega pokriti je dolžna dežela (vsled svoje dane garancije) v znesku 30000 gld.

(V Nabrežini) priredil je dne 27. m. m. goriški poslanec dr. Tumma javen shod. Razpravljalo se je zgolj le o važnih gospodarskih zadevah.

(Umrli je) dne 19. m. m. učitelj g. Anton Triplat na Koroški Beli, star le 38 let. Bil je vrl narodnjak in marljiv učitelj. N. v. m. p.!

(Iz Celovca) odide huzarski polk nekam v Galicijo. Povod temu je baje, ker je svojedobno razžalil neki nadporočnik tega polka celo prebivalstvo Celovca.

(Utonil je) v Trstu na pustni torek črevljar Ivan Godek. Pijan prišel je na morsko obzidje ter padel v morje.

(Umrli je) v Volčah na Goriškem dne 20. m. m. župnik č. g. Fr. Lužnik.

(Umrli je) na Dunaji bivši admiral pristanišča v Pulju in poveljnik ondotne trdnjave vitež Pokorny.

(Nesreča.) Dne 23. m. m. zgrabil je v Klosterneuburgu pri Dunaji, brzovlak preblizu tira stoječega slovenskega pravika g. Jakoba Zajca ter ga vrgel od sebe s tako silo, da je ubožec obležal mrtev. Rajni bil je rodom Goričan.

Druge avstrijske novice.

(Vdova prestolonaslednika Stefaniya) zbolela je precej nevarno. Imela je že poprej influenco, vendar pa je obiskala nek dvorni ples, kjer se je prehladila, da so se ji vnela pljuča.

(Državni položaj.) Odkar se je izjalovila zadnja nada za pomirjenje obeh narodnosti na Češkem ter so Nemci ostavili češki dež. zbor, smatra se splošni državni položaj celó resnejšim nego je bil isti proti koncu Badenijeve dobe. Gautschejevo ministerstvo velja sedaj le za nekako prehodno, začasno, da se njegov namestnik dostojno pripravi na ta posel, baš kakor je bil Kielmansegg nekaj mesecev za Badenijevo zasedanje. Mož pa, kojemu greje Gautsch stolček je baje grof Thun, a govori pa se tudi o princu

Ferdinandu Lobkovicu. Nekoji vladni poročevalci že hočejo celó vedeti, da ima grof Thun že sestavljen zaznamek bodočega ministerstva. Ako je tedaj tem poročevalcem verjeti, odloži Gautsch svojo butaro že prihodnji teden. Od nemške strani pa se tudi nasledniku resno odsvetuje s sklicanjem državnega zbora sploh poskusiti, ker bi se znalo k večjemu doseči, da se izbere predsedništvo in izvolijo delegacije — ker le toliko časa se še znajo Nemci krotiti — potem pa pričnejo svoj priljubljeni ples „obstrukcije“ — pa makar sredi posta. Tako je vsaj obečal poslanec Lecher na nekem shodu, tudi Wolf že baje toži, da mu je silno treba gibanja in kretnja, sicer čisto odvevni. Skoraj gotovo je, da se državni zbor še ne snide 10., a tudi ne 13. marcija, ker se je ta dan bati velikega socialnega gibanja v obletnici ustavodaje leta 1848, pač pa se zna otvoriti isti dne 15. t. m., vendar gotovega se v tem pogledu ne ve ničesar. Te dni odpeljali so se dunajski ministri k posvetovanju v Budapešto, kjer biva tudi cesar.

(Spominske svetinje.) Ob priliki 50letnice cesarjeve vlade razdeli se med vojaštvo 5 milijonov bronastih svetinj za častnike in moštvo aktivne armade. To svetinjo dobijo pa tudi vsi vojaki, ki bivajo na dopustu, in oni bivši vojaki, ki so vsaj osem let služili aktivno. Svetinja bo imela cesarjevo podobo in letnici 1848.—1898. ter bo pritrjena na rudečem svilenem traku. Častniki, ki služijo 50 let, ter podčastniki z 25. službenimi leti dobijo od 2. dec. t. l. iz zasebne cesarjeve blagajne toliko milostno plačo, kakor so sedajni njih dohodki.

(Spomin na Ante Starčevića.) Dne 28. m. m. obhajal je ves hrvaški narod žalostinko druge obletnice svojega slavnega buditelja na podlagi jedinstva in svobode. Za ta patrijotičen program gorela je njegova duša celo življenje, te besede priporočal je hrvatskemu ljudstvu pred zadnjimi izdihljaji. Pretrpel je za svoje častitljive nazore toliko zemeljskega gorja, da ga lahko Hrvatska šteje svojim blaženim mučnikom. Njegov nesebičen in požrtvovalen napor za blagor svojega naroda hrvatskega zaslužil bi si bil res krono na zemlji; tega mu sicer njegov verni rod ni mogel pokloniti, tembolj svečano pa nosi njegovo blago podobo v srci vsak veren hrvatski narodnjak. Vsestranskim spominom in gorečim izdihom naših ljubljenih bratov onega dne pridružujemo se i Slovenci z: „Slava neumrljiva pokojnemu dr. Ante Starčeviću!“

(Mažarski nazori o svobodi.) Včeraj je minulo 50 let, odkar je slovaški renegat Kossuth v ogrskem zboru izustil klic po splošni ljudski svobodi, kojega ognjevite besede so se raznesle bliskoma po vsej državi ter našle svoj odmev tudi na Dunaji. Toda komu je pridobil ta prekucuh pravo svobodo? Delavskim slojem gotovo ne, še manj pa nemažarskim narodnostim. Kruto teptanje delavskega razvijanja, kakor sovražno zatiranje vsake narodne pravice drugorodnostij bije ironično te „viteze svobode“ po obrazu. Tako se je vršila te dni v Gornji Lendvi ob štajerski meji volitev poslanca. Bila je to prava mažarska volitev. Poklicanih je bilo na volišče: 1 eskadra huzarjev, 100 mož pešcev, 45 orožnikov. V vsaki volilni občini nastanjena je bila posadka ulancev. Le takemu pritisku je bilo možno, da je dobil vladni pristaš Paul Mandel 1226, a njegov nasprotnik narodne stranke, Slovan Marzovski 1134 glasov. Volitev trajala je do 1. ure popoldne, to pa le zato, da so nekateri trudni delavski volilci narodne stranke zvečer odišli, ne da bi bili prišli na vrsto. Potreben bi bil nov Kossuth za rešitev delavskega stanu in nemažarskih narodov.

Ogled po širnem svetu.

(Nov srbski metropolit.) Mesto umrlega metropolita Mibajla izvoljen je z 25 glasovi večine niški škof Inocencij, kojega je kralj že potrdil.

(Grški kralj napaden.) Dne 26. m. m. peljal se je grški kralj v prestolnem mestu Atene s hčerko princezinjo Marijo na sprehod. V nekem cestnem jarku prežala sta na kočijo dva možaka s puškama ter sedemkrat strelila na kralja. Dasi je kralj takoj pri prvem strelu skočil v vozu po koncu ter s svojim telesom varo-

val princezinjo, ni ga zadela nobena kroglja, pač pa je zadet kraljev jezdec, ki je sedel spre-daj na vozu ter oba konja. Ljudstvo prireja rešenemu kralju srčne ovacije, skoraj vsi evropski vladarji so mu čestitali. Na kraju napada zidali bodo kapelo. Jednega napadalcev že imajo, pripada tajni zarotni družbi, od katere je bil po srečkanju k temu činu izbran. Svojih sokrivcev nikakor noče izdati.

(Obsodba pisatelja Zola.) Francoski pisatelj Zola, znani goreč zagovornik židovstva, potegnili se je bil nedavno za obsojenega izdajalca Dreyfusa. Ker pa je pri tem dolžil krivičnosti sodišče in vojaške dostojanstvenike, postavili so ga pred porotnike. Dolgo se je vlekla ta razprava ter vzdignila toliko prahu, da se je majala državna uprava. Pretečeni teden pa so izrekli porotniki nad žaljivcem Zolo svojo obsodbo in sodišče mu je prisodilo najvišjo kazn za enake slučaje: jednoletno ječo in denarno globo 3000 frankov. S tem pa je tudi krivda Dreyfusa z nova potrjena. Obsojenec se pač ječe ne straši kjer bo celo leto nemoten pisaril, kar mu vrže gotovo kakšen milijon frankov.

(Turška) se je jela oboroževati ter pošiljati na bolgarske in ruske meje svoje vojne sile, sedaj še z izgovorom, da hoče preprečiti vsakoletošnje prehajanje in razbojniške napade, ki se baš spomladi porajajo. V resnici pa je zelo huda na Rusko — seveda na tihem. Posebno je zadnji čas opazati, kako si skuša pridobiti srbsko prijateljstvo. Razkralju Milanu, sedaj vrhovnemu poveljniku srbske vojne poslal je sultan te dni najvišji red odlikovanja. Pri vihrastem in fantastičnem značaju Milana bilo bi verjeti, da skoči v turško past, ako se mu ne stržejo peruti.

(Med Španijo in Severno-Ameriko) nastale so skrajno napete razmere. Raznesel se je glas, da je vojna med obema državama skoraj neizogibna. Španijo namreč dolže, da je bila na njeno povelje razstreljena severo-amerikanska ladija v kubanskem pristanišču. Španija se bo gotovo skušala izviti, ker bi ji v slučaju bitke znalo prehudo prestiti.

Dopisi.

Sv. Martin v Rožni dolini. „Skrbi in huda leta, moré ubožiga kmeta“, pravi naš pesnik. Dan za dnevom rasteče potrebe zahtevajo od tebe, da jim prideš v okom. A kako se otresti sitnih skrbi? To je v večem v tvoji moči. Poprimi se sredstva, ki se ti ponuja v tvoj blagor, v tvojo korist, in to je — sadjereja. Ni je v kmetijstvu stroke, koja bi za svoje obdelovanje zahtevala tako malo časa in stroškov, kakor sadjereja, katera nam pa vender daje tudi lepe dohodke. Dežele, katere so že v prejšnjih časih začele sadje rediti, se nahajajo jandanes pri tako slabih časih v najboljšem blagostanju. Kako je pa v deželah, kjer je še sadjereja na nizki stopinji, kjer še sadjereja ni tako razširjena kakor bi morala biti!? Tam pritiska revščina od dne do dne bolj, posebno pa ob času slabih in pičlih letnih pridelkov. Sadjereja pa vedno daje gospodarju neki postranski dohodek, kateri je posebno v slabih letinah veliko vreden. Kolikokrat sem že letos slišal tarnati ljudi: „Letos je slaba, ker lani ni drevje nič obrodilo; nimamo pijače, pa tudi denarja ne“.

Kjer je sadjereja, tam je blagostanje, tam more napredovati tudi narod v svojem izobraževanju. Lep dokaz nam daje češka dežela; ona ima čez 30 milijonov sadnih dreves ter pošilja sadje daleč po svetu za katero dobi vsako leto po več milijonov goldinarjev denarja.

Kjer je sadjereja, tam postane tudi podnebje bolj milo; hudi vetrovi izostanejo, solnčni žarki v hudi vročini nimajo tolike moči, zemlja se ne izsuši in rastline bolj krepko rastejo in se razvijajo. Tudi v tem oziru je sadjereja že veliko vredna. Ali pa ni kraj, porasten z lepim sadnim drevjem podoben zemeljskemu raj? Ali se ne spominja sivi starček, sedé v senci košatega sadnega drevesa milo mladih let, v katerih je njegova še otročja in nežna roka vsadila drevo?

Kmetovalci! poprimite se bolj sadjereje, zasadite vsak kotiček praznega prostora s sadnim drevjem; posebno ugodna za to je naša lepa Rožna dolina, zavarovana ostremu severju

in odprta milemu jugu. Kmalu se vam bo boljalo vaše blagostanje, hvalili in častili pa vas bodo tudi vaši potomci. „Jablane, hrške druge cepé, cepi v mladosti za stare zobé!“

Iz Frankolovega. „Bralno društvo na Frankolovem“ priredilo je v nedeljo dne 13. februarja 1898 leta društveno veselico. Društveni predsednik g. Zupančič pozdravil je vse došle društvenike in nedruštvenike ter predstavil potovalnega učitelja g. Ivana Beléta, kateri je precej obširno govoril o nasadih ameriških trt. Posebno je naglašal kako je pripravljati zemljišče in kako okoreniti trte. Potovalnemu učitelju g. Iv. Belétu izreka se tem potom prisrčna zahvala.

S posebnim veseljem in v spodbujanje drugim omeniti moram častiti gospodičini iz Čadrama in Tepine in častitega gosta iz Žalca. Pri Slovencih je to že stara navada, da daljni pridejo, bližnji pa ostanejo doma. —

Mlademu društvu postaviti je treba trdna tla. Navduševati je treba narod za omiko in napredek, zatorej nam je potrebno složnega delovanja.

Mlado društvo pokazalo nam je, da ima zdravo vodstvo, da je na pravi podlagi, ter da v vsakem slučaju spodbuja k neumornemu delovanju.

Posebno razveselile in iznenadile so kmete, katerih je bilo tudi mnogo iz sosednje črešniške fare, smešne gledališke predstave. Mladi igralci pokazali so svojo spretnost, za kar so tudi želi od občinstva obilo pohvale.

Da si je društvo s to prireditvijo res pridobilo pri kmetu mnogo neizbrisljivih spominov, omenim samo to, da vsak dan se sliši občna želja, društvo naj priredi kmalu kaj enacega.

S tacimi lastnostimi obdarjeno društvo ne pojde v nič, ne bode ga razdjal vsak vihar, ampak po vsakem navalu nastopilo bode še jačje na pozorišče.

Iz Maribora. Že kacega pol leta ni bilo slišati o „Delavskem bralnem in pevskem društvu“ v Mariboru. Mislili smo, da ga ni več, da ga je zadela ista osoda, katera je zadela marsikatero drugo društvo. Varali smo se, varali!

„Delavsko bralno in pevsko društvo“ je namreč imelo veselico v hotelu „Stadt Wien“. No, dvorana tega hotela je sicer lepa, a ni naša. Daj Bog, da se društvo kmalu preseli v „Narodni dom“, v kojem bo brezdvomno dobilo svoj prostorček, da bomo se res v narodnem domu narodno zabavali. E, saj se že zida, imejmo toraj potrpljenje!

Naj vam povem toraj nekaj o veselici. Ni bilo sicer tisoče gostov, ampak le stotine, a večinoma delavskega stanja, — toraj delavcev nemških ter nemčurskih gospodarjev. Čast njim! — namreč delavcem, da ne pozabijo, da jih je rodila slovenska mati, akoravno, se nekateri delodajalci trudijo izbrisati jim ta spomin.

Začetek veselice bi imel biti ob pol 8. uri, a kakor povsod, godi se tudi tu v Mariboru. Začelo se je še le jedno uro pozneje; iz katerega vzroka, dobro vemo. Mej delavci zapazil sem tudi inteligence dovolj, dokaz, da društvo še nikakor ni izgubilo simpatij slovenskega občinstva, Slovencev mariborskih.

Mešan zbor! Mlade pevke, stari pevci, težka pesem! Zapeli so „Našo zvezdo“ (A. Nedvéda). Pevci „Glasbene Matice“ v Ljubljani bi jo seveda bolje zapeli; a pevke našega društva so mlade, njih glasovi še ne povsem razviti, a krepka volja in vstrajnost dosegla je to, da smo bili povsem zadovoljni. No, če vstrajajo, v par letih bodo pevke, ki bodo lahko nastopile pri vsakem koncertu.

Drugače s čveterospevoma. „Prošnja in Ljubezen do domovine“, katero so peli gospodje Fr. Haberl, Fr. Prah, Št. Škerbinšek in A. Rebol. Dodali so še „Roža v pustinji“. Ko bi bilo dvajset tacih pevcev, bil bi to zbor, ki bi lahko nastopil povsod, ki bi se lahko meril z vsakim zborom! Žal, da je bil gospod Haberl, čegar poln, prijeten tenor sem občudoval, malo razhlajen. Malokdo ima tak pevski dar, tak glas! Mešani zbor je zapel na to „Gospodov dan“. Res krasna pesem, menda najlepša Volaričeva. Ni čuda, da jo je občinstvo zahtevalo zapeti še enkrat; ko bi jo tudi v tretje peli, bi jo radi poslušali.

Ko bi mešan zbor imel vsaj dve starejši pevki, pridobil bi mnogo v proizvajanju; sicer smo pa opazili, da so pevci, posebno pevovodja gospod predsednik Št. Škerbinšek, storili vse, kar jim je bilo v moči. Mej pevkami zapazil sem tudi g. Škerbinška 14letno hčerko Ljudmilo. Doma slovenska beseda, v družbi slovenska pesem, to sta dva glavna dela narodne odgoje. Ravno imenovana hčerka predsednikova deklamovala je konečno, v ta namen zloženo pesem „Zakaj te ljubim mili dom“, s katero je dosegla popoln uspeh. Do teh dob sem bil pozoren. A začel se je ples. Naj se mladi svet veseli! A vsaj nekaj sem še zapazil pri tem, kar z zadovoljnostjo zabilježim: družil se je gospod z delavko, delavec z gospodično — ni bilo nikake napevosti, nikake šeste kurije!

Društvo je imelo zadnji čas mnogo pretrpeti. Veselice je dajalo v raznih gostilnah, kate tere pa gostom niso ugajale. Ločil sem se toraj uro po polnoči z željo, da se kmalu zgradi „Narodni dom“, kajti tam je naš prostor, bode zavetje zvestim in udanim sinovom in hčeram matere Slovenije.

Neutrudljivemu gosp. predsedniku Št. Škerbinšku ter vrlim pevkam in pevcem se pa v imenu mnogih srčno zahvaljujem za njih požrtvovalnost. Saj pa gotovo bom zopet prišel, kadar me boste povabili.

Iz Amerike. V Bessemer Mich. ni nobene Slovenca. Ali tam, kjer prebivajo v večji množini, se zavedajo svoje narodnosti, kar kaže vstanovitve raznih slovenskih podpornih društev. Slovenci so nekateri varčni. Da pa pošiljajo denar, mogočne ameriške dolarje, v staro domovino, Vam priča „Glas Naroda“. Ta pravi, da odkar je počel izhajati, je že okoli milijon dolarjev amer. slovenskih delavcev odposlal v staro domovino.

Po mojem mnenju prebiva največ Slovencev v sledečih krajih: 1. Joliet, Ill.; 2. Cleveland, O.; 3. Pittsburg, Pa.; pa 4. Calumet, Mich. Najboljšo plačo imajo pa, tako cenimo, oni v Calumetu Mich.; delajo namreč v bakrenih rudnikih. Dosti je pa tudi Slovencev okoli Tower-a Minn., po Newyorku in Chicagu, kjer so pa bolj raztreseni in zmešani in pomešani z drugimi narodnostmi. To velja o zadnjih dveh mestih.

„Amerikanski Slovenec“ še izhaja. Izdaja ga Very Rev. Jos. Buh v Towru Minn.

„Glas Naroda“ tudi še izhaja, njegov izdajatelj je Frank Sakser, New-York city, 109 Greenwich.

Nekateri Slovenci so se s celo družino tu naselili in se ne mislijo več nazaj povrniti. Nekateri možje so še neoznjeni in jim dobro gre; ti se pa gotovo s kako Amerikanko ali Nemko oženó, in potem seveda, „adijo“ domovina in slovenščina. Saj veste, kaki so kranjski fantje; kakor hitro se nauči malo tujega jezika blebetati in ima par krajcarjev v žepu, je visok kot gora. To posebno velja o ameriških Kranjcih. Seveda, niso vsi taki.

Narodno-gospodarske novice.

Velikanski razvoj umnega sadjarstva v Ameriki.

Dobro leto je od tega, ko se je pri nas kar na mah raznesla prečudna in skoraj neverjetna novica, da se na Dunaji prodava sveže ameriško sadje. Vsi, zlasti pa strokovni listi, so prinašali takrat obširna poročila o ameriških jabolkah in naši sadjarji so kar strmeli nad toliko, rekli bi skoraj, predrzno podjetnostjo ameriških sadnih trgovcev.

Mnogo pa je bilo tudi takih, ki so zagnali velik krik, češ, da tega ne smemo trpeti in da se mora ameriškem sadju v naše kraje pot popolnoma zapreti. Modrovali in tuhtali so toraj, kako bi ameriškim trgovcem kar na hip zavili vratove ter jim tako onemogočili dobro kupčijo na naših trgoviščih. Pa kaj so le ti modrijani iztuhtali, to pa je ostala skrivnost, za katero še dandanes nihče ne ve. Zato pa smo tudi uverjeni, da se Amerikanci tega hrupa in krikaniso prav nič ustrašili, temveč bodo tudi še z naprej k nam dovažali sveže sadje, kakor že uvažajo leta in leta k nam suho sadje. Besed,

in naj se jih še toliko proti njim izgovori in napiše, se pač Amerikanci ne bodo nikdar bali, v djanji pa, to oni dobro vedó, smo pa mi za njimi močno zaostali in prav lahko se toraj dogodi, da bodo oni s svojim sadjem naša trgovišča sčasoma povsem prevladali. Tej podjetnosti in vztrajnosti Amerikancev se pač ne bomo mogli kar lahko vspešno ustaviti in prav mogoče je, da bomo samo tužno opazovali, kako gre od nas denar v daljne in tuje žetake bogate ameriške pokrajine.

Edini, najboljši in najkrepkejši pripomoček proti vedno rastoči ameriški konkurenci bil bi pač ta, ako bi se tudi pri nas vseskozi pripoznala neizmerna važnost umnega sadjarstva v narodnogospodarskem življenju, ako bi tudi pri nas spoznali, kako silno zamore ravno sadjarstvo povzdigniti splošno narodno blagostanje in ko bi se potem na podlagi tega spoznanja prav tako trudili to stroko kmetijstva tako visoko povzdigniti, kakor so to storili Amerikanci v zadnjih desetletjih. Dokler se pa to ne zgodi, dokler se bomo mi za povzdigo sadjarstva tako bore malo zanimali, kakor se dandanes, tako dolgo bodo Amerikanci vkljub njihovi veliki oddaljenosti od nas, in vkljub velikim prevoznim stroškom, z nami prav lahko tekmovali, in prav lahko se zgodi, da nas bodo oni s svojim sadjem tudi v tistih deželah popolnoma izpodrinili, v katere smo dosihdob mi svoje sadje pošiljali. Amerikanci so nam toraj, kakor v marsikaterem drugem, tudi v tem oziru živi vzgled kaj zamore doseči izobraženost, ako je združena s podjetnostjo in vztrajnostjo za gmotni napredek in trdno blagostanje celega naroda. Da bi jih pač tudi naše ljudstvo posnemalo, da bi si tudi ono prizadevalo, po dobri šoli pridobiti si dovolj potrebne izomike in da bi potem tudi to svoje znanje porabljal v svojo, kakor v korist svoje domovine. Potem in le potem, to je naše trdno prepričanje, se bomo zamogli ameriški konkurenci krepko postaviti v bran, in potem se bode tudi pri nas splošno blagostanje čedalje bolj utrjevalo. Da bodo pa naši čitatelji uvideli, kako silno se je sadjarstvo in vse kar je z njim v neposredni zvezi, v teku zadnjih pet desetletij v Ameriki razvilo, podamo jim prihodnjič nekaj drobtin, katere smo posneli iz uradnega lista severno-ameriških držav in katere so toraj tudi istinite in zanesljive. (Konec prih.)

Razne stvari.

(Posvečenim škofom za Djakovar) imenovan je kanonik dr. Voršak, poseben ljubljeneč Strossmayerja.

(Statistika avstrijskih vseučilišč.) V zimskem tečaju letošnjega šolskega leta bilo je do 31. grudnia 1897 vpisanih na osmerih vseučiliščih totranske državne polovice 16995 rednih in izvenrednih slušateljev in sicer 274 več ko lani ob istem času. — Od teh je bilo 1200 bogoslovcev, 8335 pravdnikov, 4316 medicincev in 2544 filozofov. — Dunajsko vseučilišče je šlo 6534, ono v Inomestu 1008, v Gradcu 1739, v Pragi (češko) 2839, nemško pa 1321, v Lvovu 1726, v Krakovem 1443 in v Černovicah 385 slušateljev. — Na vseh teh vseučiliščih je letos v primeru z lanskim letom več slušateljev, le dunajsko in praško nemško šteje jih manj ko lani, na vseh teh vseučiliščih pa je število medicincev od leta do leta manjše. Škoda, da nam vladna pratka ne pove, koliko Slovanov je vseučiliščnikov.

(Hej Slovani!) Ta velekrasna pesem se zadnje burne čase povsod prepeva, kjer koli stanejo Slovani. Kakor je Nemcem priljubljena nacionalna „Die Wacht am Rhein“ tako je Slovanom „Hej Slovani“. Pri vseh zborovanjih Slovanov, bodisi dijakov ali nedijakov, povsod se razlegajo navduševajoči glasovi „slovanske himne“. Tudi pri nas Slovencih se je ta pesem tekom časa popolnoma udomčila — le žaleti je, da bi se večkrat popevala. Naj bi ne bilo nobene veselice, nobene zabave, nobenega zborovanja da bi se ne glasila ta pesem. Ona naj nam vzbuja in neti pravo slovansko vzajemnost — kajti le v slogi je moč, ona naj nas bodri k delovanju za naše narodne svetinje: milodonečo našo materinščino in lepo našo domovino. Posebno pa vi mladeniči in mladenke, krepko naj v mladih vaših grlih doni:

„Živi, živi duh slovanski

Bodi živ na veke.“

Da, „bodi živ na veke, duh slovanski“ — v jezo naših nasprotnikov.

(Izumitelju tiskarstva) „Gutenbergu“ postavijo na Dunaju velik spomenik. Razni umetniki so naredili za ta spomenik načrte; od ka-

Med. dr. Karol Chloupek

bivši zdravnik c. kr. javne bolnišnice v Pragi, c. kr. poliklinike, kralj. dežel. najdeniškega in porodniškega zavoda, kralj. deželne norišnice in češke bolnišnice za otroke v Pragi, usoja si p. n. občinstvu naznaniti, da se je v **Šoštanji** kot **praktični zdravnik** naselil in da posluje od 15. svečana v hiši posojilnice. (49) 3—3

30 polovnjakov dobrega, pristnega vina

ima na prodaj nek posestnik na Spodnjem Štajerskem liter po 20—24 ako se ga kupi najmanj eden polovnjak; kdor ga kupi več, dobi primeren popust. Isti ima na oddajo tudi več tisoč ameriških trt, in sicer „Sovač“ 10 gld., „Riparija portalis“ 12 gld. tisoč komadov.

Ponudbe za jedno in drugo pošiljati je upravnistvu (43) 10—4 „Domovine“.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni pri Zrinjskem, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Trpotčev sok nepresekno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobil, hripavost in vratobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času dá odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaajo — izmed mnogih zahval navajam tu samo naslednje:

„Velecenjeni gospod lekarnar!“

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic od neznoznega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočal bom ta zdravilni sok vsem prsobilnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim, Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri nosi to varstveno znamko. — Cena steklenice s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vse kraje in sicer proti predplačilu (priračunši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto. Lekarna pri Zrinjskem, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20. 30

Martin Ropas

c. kr. priv. izdelovatelj glasovirov
v Celji, Ljubljanska cesta.

Lastnik mnogih diplom, svetinj in dveh c. kr. privilegij. Izdeljuje glasovire z dunajsko in pariško dvojno ponavljalno mehaniko, s svojo najnovejšo iznajdbo dvojnimi odmevniki ter z zvezo, podobno tele fonu.

Priporoča svoje lastne proizvode po izvanredno nizkih cenah. (45) 12

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kurtnino.

(159) 52—32 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Zastopnika

za južni Štajar išče avstrijsko zavarovalno društvo pod jako ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Domovine“. (46) 3—3

Učence,

kacih 14 let star, ki je dovršil eno ali dve realki ali meščanski šoli se sprejme v trgovini z mešanim blagom L. Fürsager v Radovljici na Gorenjskem. (52) 3—3

Zahvala.

Slavna „družba sv. Mohora“ v Celovcu blagovolila je podariti „Bralnemu društvu“ precejšno število jako poučljivih knjig, za kar se najiskrenejše zahvaljuje

Dragotin Zupančič

predsednik in nadučitelj.

Frankolovo, dne 19. februvarja 1898.

Vinko Čamernik

kamnoseška in podobarska obrt
v Ljubljani

nasproti mestne elektrarne.

Priporoča se častiti duhovščini v izvršitev umetnih in kamnoseških del kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov

priporoča svojo

veliko zalogo vsakovrstnih grobnih spomenikov

iz raznih marmorjev in granitov. Izvršuje

kompletne rodbinske rakve in spomenike.

✱ Strugarnica marmorja ✱
z električno silo.

Obrise in proračune na zahtevanje zastoj in franko!

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.

Saatweite: 25—30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe. Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj postavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer se ne nahaja komisijska zaloga vzprejemajo se naročitve.

Kot sveža in pristna semena tvrdke **Edmund Mauthner** (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime **Mauthner**.

Pred ponarejenji se svari.

Čas setve: koncem februvarja in marca.

Prostor za posejatev: 25—30 cm oddaljenost vrst

10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne novo pognojena. (62) 12—2

Jermenar,

sedlar in torbar

Fran Primožič

prej Fr. Velkaverh

v Levčevi hiši sv. Petra cesta v Ljubljani

priporoča svojo veliko zalogo doma izdelanih navadnih kmetijskih, finih angleških in ogrskih (Brustgeschirr) konjskih oprav.

Imam v zalogi popolne jezdne oprave, sedla, biče, brzde, vajete, uzde itd.

Jermene za stroje in mline kilo po gld. 3-15 in 3-60 in do 4 gld. iz dobrega domačega in dunajskega usnja.

Izdelujem jako trpežne kovčge (Reisekoffer), torbe in druge usnjate reči.

Vse poprave se hitro in vestno izvršujejo.

Cene zmerne.

Solidna postrežba.

(4) 8—6

Vnanja naročila se takoj izvrše.